

Zahradník Šikula radí...

Jak správně předpěstovat sazeničky...

Na předpěstování sazeniček zeleniny a okrasných rostlin je samozřejmě ještě času dost, většinou tak činíme během zimních měsíců leden a únor. Často se ale stává, že ačkoliv semínkům a posléze sazeničkám dáte tu nejlepší péči, nevyrostou či nevyklíčí vůbec, nebo nejsou natolik vitální.

Dnes si tedy povíme, jaké nejčastější chyby se právě v předpěstování sazeniček dělají. Pokud se jich vyvarujete, budete se určitě těšit zdravé a krásné sadbě.

Nedostatek světla

Během zimních měsíců je světla stále ještě nedostatek, a ačkoliv umístíme semenáčky na parapet na jižní stranu, nestačí to. To, že rostlinky trpí nedostatkem světla, poznáte velmi rychle, jsou slabé, světle zelené a příliš tenké stonky se vytahují k oknu. Co tedy můžete udělat pro docílení ideálních světelných podmínek? Řešením je umělé přisvětlování, existují speciální zářivky, žárovky a kompletní lampičky podporující růst rostlin. Pokud se chcete spolehnout pouze na denní světlo, sazeničky umístěte co nejbližší k čistému oknu, nejlépe bez záclon a dostatečně vysoko, aby jim nestínil spodní rám okna. Stejně jako dostatek světla ale rostliny potřebují i fázi tmy, tak to s přisvětlováním nepřehánějte.

Nevhodná teplota při klíčení

Optimální teplota pro klíčení je samozřejmě závislá na druhu předpěstované rostlinky, ale obecně lze říci, že pro většinu semen je optimum v rozmezí od 20 – 25 °C a je nutné, aby byla stálá, teplotními výkyvy rostlinky velmi trpí. Pokud toho nelze dosáhnout běžným topením, využívají se různé topné podložky pod sadbu nebo elektrická vyhřívací dečka. Příklad vhodných teplot: papriky nejlépe klíčí při 25 °C, lilky a melouny ideálně při 30 °C, lobelky a petunie vyžadují teploty nad 20 °C a salátu stačí kolem 20 °C.

Vysoká teplota při růstu

Jakmile semena vyklíčila a objevily se vám nové sazeničky, není třeba udržovat již tak vysoké teploty. Postačí rozmezí od 15 - 18 °C, přičemž nižší teplota brzdí růst do výšky, a vytahování rostlin a naopak podporuje zesílení sazeniček. Nevadí ani poklesy na 10 °C, kdy máte-li dobře temperovaný skleník, lze sazeničky přestěhovat do skleníku či pařeniště, kde budou mít i dostatek světla. Teplota však nesmí klesnout pod 0 °C.

Nepřavidelná zálivka a přebytek vody

Vzcházející semena nesmí zaschnout a substrát je třeba udržovat přiměřeně a rovnoměrně vlhký, ale ne příliš mokrá, to byste měli zase problém s plísněmi. Proud vody by mohl klíčit semínka a malé semenáčky poškodit, proto se zalévá nejlépe rozprašovačem nebo přes jemné kropítko. Mají-li semenáčky již vytvořené kořínky, zaléváme do podmisek a rostlinky si tak mohou odebrat tolik vody, kolik potřebují. Aby nedocházelo k přemokření

substrátu, je nutné mít substrát lehký, vzdušný, propustný, přičemž nejvhodnější složkou je např. agroperlit. Nejlépe, pokud si výsevní substrát zakoupíte v zahradnictví, kdy máte jistotu, že rostlinky dostanou vše, co ke zdárnému růstu potřebují.

Nepříznivé mikroklima

Kromě vhodné teploty je pro dobré klíčení semen důležitá také vlhkost vzduchu, kterou nejlépe zajistíme v malém pokojovém skleničku či pod jakýmkoliv průsvitným plastovým krytem (obyčejný igelitový sáček). Pokrývka by však měla být perforovaná, neboť rostlinky potřebují také čerstvý vzduch, pokud byste rostlinky zakryli a nevětrali, budou se vám zde množit pouze plísňe a mladé rostliny budou náchylnější k napadení právě houbovými chorobami. Jak rostlinky rostou, pravidelně větrejte, aby se postupně otužovaly a zvládly tak lépe přechod na nová stanoviště.

Nepřiměřené hnojení

Výsevní substráty obsahují málo živin, neboť pro klíčení příliš výživná zemina není přínosem. Jiná situace však nastává ve chvíli, kdy semenáčky vzejdou. Do zálivky proto jednou týdně přidávejte rozpustné hnojivo, určené k nastartování růstu. Nepřekračujte však dávkování, protože nadbytek živin není tak úplně žádoucí, např. nadbytek dusíku sice vede k rychlejšímu růstu, ale je to na úkor kvality rostlinných pletiv a tedy i odolnosti sazeničky.

Neopatrné přesazování

Poslední, co je důležité při předpěstování sazeniček dodržet, je neopatrné přesazování neboli přepichování. Přepichujeme ve chvíli, kdy má rostlinka dva pravé lístky a pokud má rostlinka v této fázi kolem sebe dostatek místa, není nutné s přesazením pospíchat. Semenáčky jsou velmi křehké, nikdy je nesmíte brát za křehký stonek, ale za kořenový bal. Při přepichování si pomáháme buď obyčejnou vidličkou, tužkou nebo speciálním, přepichovacím kolíčkem. Aby se vám sazeničky dobře přesazovaly, je vhodný lehký a vzdušný substrát obohacený o agroperlit, čímž nedochází ke zmiňovanému přetrhání kořínků. Substrát ve chvíli přepichování také nesmí být příliš přemokřený.

No a jaké rostliny nejčastěji předpěstováváme? Časné předpěstování je nezbytné u lilků, paprik, měsíčních jahod, petunií, lobelek, verben či hledíků. Pro časnou sklizeň se doporučuje předpěstovat raný salát, celer, brokolici, cibuli, petržel, bazalku a další bylinky a samozřejmě rajčata.

Dodržíte-li výše uvedené, určitě se vám podaří vypěstovat zdravou a vitální sadbu vašich oblíbenců.

Přeji vám všem krásné, vánoční svátky v rodinném kruhu a mnoho zdraví v novém roce.

Ing. Jiřina Neckářová, Ph.D.
www.zahradniksikula.cz